

GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

SSK EĞİTİM Mİ, YOKSA HİZMET HASTANELERİ Mİ ?...

Şükrü GÜNER*

Çalışanların, eş ve çocuklarının, bakmakla yükümlü oldukları ana ve babalarına sağlık hizmeti verme akacıyla örgütlenmiş Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) sağlık hizmetleri, yurt çapında dağılmış hizmet üniteleri ile Ülkemizin ikinci büyük sağlık hizmet kuruluşudur.

Yaklaşık 30 milyonun üzerinde, nüfusun %45 ine sağlık hizmeti vermekten sorumludur.

Ülkemizde toplam 140.000 hasta yatağının 31.600 ü SSK hastanelerine aittir. Yatak sayısı bakımından da devlet hastanelerinden sonra ikinci sırayı almaktadır.

Tıpta Uzmanlık Eğitimi Veren Hastanelerimiz 50 in üzerinde tıp fakültelerinin yanında 32 tane de Sağlık Bakanlığı Hastanesi vardır. Buna karşın SSK son yıllarda aldığı Vakıf Gureba Hastanesi ile 13 hastanesinde uzmanlık eğitimi vermektedir.

SSK Sağlık Hizmetlerinin Amacı

506 Sayılı Yasa ile SSK, İş kazaları, meslek hastalıkları, hastalık, analık durumlarında sigortalı işçiye, eş ve çocukların, bakmakla yükümlü bulunduğu ana ve babasına sağlık hizmeti vermeyi üstlenmiştir.

Kurumun bu hizmeti vermek için aynı Yasanın 123. maddesi ile sağlık tesisleri kurma yetkisi verilmiştir. ¹ Kuruluş Yasasının hiçbir yerinde SSK Hastanelerinin tıpta uzmanlık eğitimi vermesi gibi her hangi bir düzenleme yoktur.

Durum böyle iken İstanbul, Ankara, İzmir SSK hastanelerinin önemli bir kısmı, tıpta uzmanlık eğitimi gibi bir görevi üstlenmişlerdir.

İstanbul SSK Hastanelerindeki Durum

Tablo 1 de görüldüğü gibi İstanbul ilinde SSK ya ait 13 hastane mevcuttur. Bu hastanelerin toplam yatak sayısı 6. 919 dur. Bu yatakların 5. 267 si SSK Eğitim Hastanelerindedir. Başka bir deyişle İstanbul'daki SSK hastaneleri yataklarının % 76 sı Eğitim Hastanelerine aittir.

Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler işletebileceği gibi gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Tablo 1. SSK İstanbul hastaneleri fiili hasta yatağı sayıları (2001)

SSK Hastane Adı	Yatak Sayıları
SSK Göztepe Eğitim Hastanesi	1036
SSK Süreyyapaşa Göğüs ve Kalp Damar Hst. Eğitim Hastanesi	1074
SSK Okmeydanı Eğitim Hastanesi	924
SSK İstanbul Eğitim Hastanesi	771
SSK Bakırköy Doğumevi Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Hastanesi	549
SSK Vakıf Gureba Eğitim Hastanesi	913
SSK Eyüp Hastanesi	160
SSK Paşabahçe Hastanesi	408
SSK Şişli Hastanesi	89
SSK Kartal Hastanesi	451
SSK Erenköy Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi	352
SSK İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi	60
75. Yıl Erenköy Fizik Tedavi Hastanesi	132
Toplam Yatak Sayısı	6.919

* TTB Merkez Konseyi ve İstanbul Tabip Odası eski Genel Sekreteri

Ankara SSK Hastanelerinde Durum

Tablo 2 de görüldüğü üzere Ankara İlimizde 8 SSK Hastanesinde 2.423. Hasta yatağı mevcuttur. Bu hasta yataklarının 1746 sı eğitim hastanelerindedir. Başka bir deyişle Anara ilimizde bulunan SSK Hastanelerinin hasta yataklarının % 72 si SSK eğitim hastanelerine aittir.

Tablo 2. SSK Ankara hastanelerinde fiili hasta yatağı sayıları

SSK Hastanesi Adı	Hasta Yatağı Sayısı
SSK Ankara Eğitim Hastanesi	850
SSK Ankara Doğumevi ve Kadın Hastalıkları Hastanesi	520
SSK Ankara Çocuk Hastalıkları Eğitim Hastanesi	257
SSK Göz Hastalıkları Merkezi ve Göz Bankası	119
SSK Ulus Hastanesi	180
SSK Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi	72
SSK Ankara İhtisas Hastanesi	365
SSK Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hast.	60
Toplam Yatak Sayısı	2.423

İzmir SSK Hastanelerinde Durum:

Tablo 3'te görüldüğü gibi, İzmir' de bulunan 4 SSK Hastanesinin toplam 2.058 hasta yatağı vardır. Bu hasta yataklarının 1.983 ü eğitim hastanelerindedir. Başka bir deyişle İzmir ilimizdeki hasta yataklarının % 96 sı eğitim hastanelerine aittir.

Tablo 3. SSK İzmir hastanelerinde fiili yatak sayıları

SSK Hastanesi Adı	Hasta Yatağı Sayısı
SSK İzmir Eğitim Hastanesi	750
SSK Tepecik Eğitim Hastanesi	959
SSK Ege Doğumevi ve Kadın Hastalıkları Hastanesi	274
SSK Aliağa Hastanesi	75
Toplam Yatak Sayısı	2.058

Değerlendirme

SSK Hastanelerinin İstanbul, Ankara ve İzmir illerinde " hizmet " özelliğinden sıyrılıp, " eğitim " hastanesi olarak çalışması, amaçlarına ters düştüğü gibi, onu gerçek işlevinden uzaklaştıran ve aynı zamanda ekonomik olarak büyük harcamalara yol açan yararsız bir çalışmadır.

Ülkemizin hekim sayısı göz önüne alındığında pratisyen/uzman hekim oranı açısından, uzman hekim fazlalığı vardır. Yeteri kadar uzman yetiştiren tıp fakülteleri, Sağlık Bakanlığı hastaneleri varken, bir de SSK Hastanelerinin eğitim hizmeti vermesi ihtiyacı yoktur.

Tablo 4. Ülkemizde hekim sayıları (2002)

Hekim	Hekim Sayısı	%
Uzman Hekim	41.723	% 47
Pratisyen Hekim	46.963	% 53
Toplam	88.666	% 100

SSK hekimleri eğitim hastanelerinde çalışmakla SSK da bilimsel gelişmenin sağlanacağı kanısı yanlıştır. SSK da hizmet yükü ağırdır. Bu nedenle eğitim faaliyetlerine yeterince zaman ayırlanamamaktadır.

SSK da bilimsel faaliyetler, çalışan hekimleri zaman zaman tıp fakültelerine geçici görevle göndermek, yine bu konuda bazı öğretim üyelerini geçici görevle SSK hastanelerinde çalıştırmak, SSK' lı hekimlerin kongre, konferans, eğitim çalışmalarına katılmasının önündeki engelleri kaldırarak teşvik etmek, yayın yapanları ödüllendirmek, alanında bilimsel süreli yayınlara abone olmalarını sağlamak gibi yöntemlerle, sağlanabilir. Aynı zamanda daha da başarılı olur.

Eğitim Hastanesinin Yükü

Zaten finansman açığı yaşayan Kurum için bu durum da önemlidir. Fakat bu konuyu Eğitim hastaneleri SSK' ya önemli ölçüde ekonomik yük getirmektedir. bu yazımızda incelemeyeceğiz.

Eğitim hastanelerinin hizmet üretimine gelince;İstanbul' da bir eğitim hastanesi. 14 branşta 20 klinik şefi var. 178 uzman hekim, 167 asistan hekim olmak üzere 354 hekim çalışıyor. Poliklinik hastane içinde olduğu gibi, ayrı bir bölge dispanserinde yapıyor. Burada da ayrı olarak 60 hekim görev yapmakta.

Şimdi bu eğitim hastanemizde hekim başına düşen hasta sayısı günlük 11.3. Bu hastanemizde 90 poliklinik var. 400 üzerinde hekim' e 90 poliklinik...

Hizmet yükü ağır ve koşulları en iyilerinden biri olan hastanemizdeki durum bu.

Bir başka eğitim hastanesi; İzmir' de. 16 Klinik şefi, 191 Uzmanı, 131 asistanı, 48 pratisyen hekimi var. Toplam 376 doktor. Bu hastanenin 23 polikliniğinde 31 odası var. 376 hekime 31 poliklinik...

Bundan dolayı SSK polikliniklerinin önlerinde yüzlerce hasta var. Bir poliklinik hekimi günde 100 ün üzerinde hasta bakıyor.

Ne Yapmalı ?

SSK hiç te üzerine vazife olmayan eğitim hizmetini bırakmalıdır. Hastanelerini hizmet ağırlıklı olarak teşkilatlandırmalıdır. Burada da SSK' nın ilk basamak sağlık hizmetlerini örgütlemesi gündeme gelmektedir. Hekimlerin bilimsel formasyonunu geliştirecek olanakları ve hizmet içi eğitimi de ihmal etmemelidir.

Son Söz

Şimdi işveren ve işçilere soruyorum; Sizler bu Kurum' a tıpta uzman yetiştiresin diye mi prim verdiniz ?... Bunun cevabı hayır sa, örgütlerinize bu soruna sahip çıkın. Yoksa yarım yüzyılı aşan birikimleriniz amacı dışına taşarak, yok olacak.

DİPNOT

¹Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi: Madde 123 - (Değişik: 7/2/1972 - 1517/1 md.) Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, preantroyum, yataklı ve yataksız dispanser sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler işletebileceği gibi gerekli görüldüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek ya da tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

KAYNAKÇA

SSK Web Sitesi (www.ssk.gov.tr)

SSK Tepecik Hastanesi Web Sitesi(www.ssktepecik.gov.tr)